Päivämäärä
2.9.2026, päivitys 11.11.2026

TOHOLAMMIN KUNTA

MARJOKANKAAN DATAKESKUS-HANKKEEN ASEMAKAAVA

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

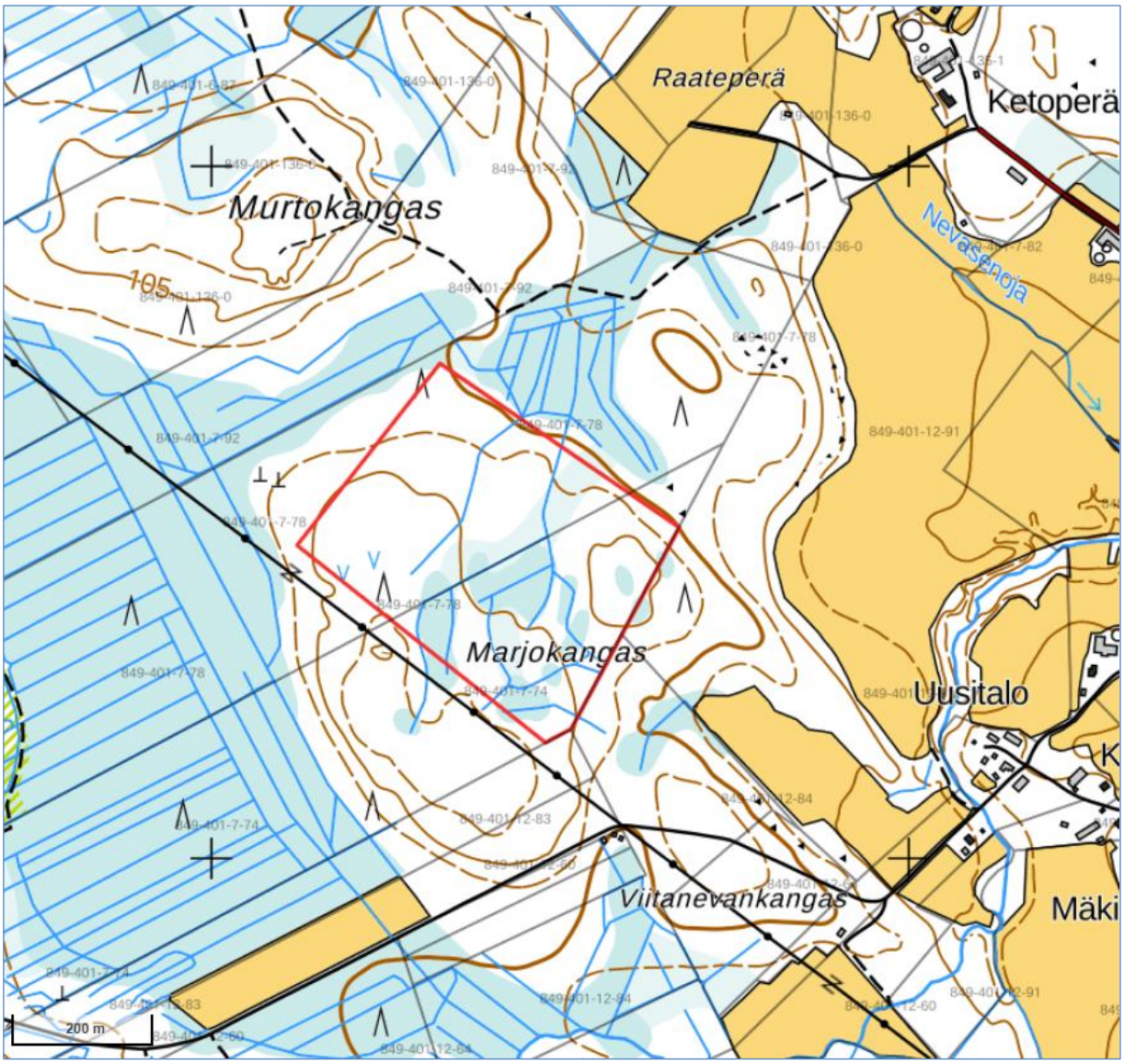

RAMBOLL

Tarkastus	2.9.2026, päivitys 11.11.2026
Päivämäärä	2.9.2026, päivitys 11.11.2026
Laatijat	Else Luotinen, Marketta Nummijärvi
Tarkastaja	Marketta Nummijärvi

Kansikuva: Marjokankaan datakeskushankkeen asemakaavan suunnittelualue.

Copyright © Ramboll Finland Oy

Kaikki oikeudet pidetään. Tätä asiakirjaa tai osaa siitä ei saa kopioida tai jäljentää missään muodossa ilman Ramboll Finland Oy:n antamaan kirjallista lupaa.

Kuvien laadinnassa on hyödynnetty Maanmittauslaitoksen avoimien aineistojen tiedostopalvelusta ladattuja aineistoja © Maanmittauslaitos

SISÄLTÖ

1.	JOHDANTO	3
2.	SUUNNITTELUALUE JA TIEDOT HANKKEESTA	3
2.1	Suunnittelun kohde	3
3.	SUUNNITTELUN TAVOITTEET	4
4.	Suunnittelun lähtökohdat	4
4.1	Suunnittelualueen nykytila	4
4.2	Suunnittelujärjestelmä	5
4.3	Suunnittelutilanne	5
4.3.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	5
4.3.2	Maakuntakaavat	7
4.3.3	Yleiskaavat	9
4.3.4	Asemakaavat	10
4.4	Liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin	10
4.4.1	Sähköinfrastruktuurihankkeet	10
4.4.2	Lähialueen tuulivoimahankkeet	12
5.	LAADITTAVAT SELVITYKSET JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	12
5.1	Laadittavat selvitykset ja suunnitelmat	12
5.2	Arvioitavat vaikutukset	13
6.	KAAVAPROSESSI JA VUOROVAIKUTUS	13
6.1	Kaavaprosessin eteneminen	13
6.2	Viranomaisyhteistyö	14
6.3	Tiedottaminen ja vuorovaikutus	14
6.4	Osalliset	15
7.	YHTEYSTIEDOT	15

1. JOHDANTO

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on lakisääteinen (Alueidenkäyttölaki 63 §) kaavan laatimiseen liittyvä asiakirja, jossa esitetään suunnitelma kaavan laatimisessa noudatettavista osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointi-suunnitelma laaditaan asukkaita, kunnan ja valtion viranomaisia sekä muita osallisia varten, jotta kaikilla olisi mahdollisuus saada perustiedot hankkeesta, valmisteluprosessista, vaikutusten-arvioinnista ja vuorovaikutusmahdollisuuksista.

Fu-Gen Oy suunnittelee datakeskushanketta Marjokankaan alueelle Toholammin kuntaan. Suunnittelualue sijaitsee n. 6 km Toholammin keskustasta luoteeseen, n. 5 km päässä Kannuksen kuntarajasta ja n. 8,5 km Kokkolan kuntarajasta.

Tavoitteena on laatia alueelle asemakaava, jonka perusteella voidaan myöntää rakennusluvat datakeskukselle sekä mahdollisille muille datakeskuksen yhteyteen sopiville toiminnoille. Asema-kaavassa ratkaistaan mm. alueen käyttötarkoitus, rakennusoikeus, rakentumisen sijoittuminen tonteilla sekä tieyhteydet. Kaavan laadinnassa huomioidaan kaavahanketta varten laaditut selvitykset ja arvioinnit sekä suunnitteluprosessin edetessä esiin tulevat asiat.

Fu-Gen Oy:n toimittama kaavoitusaloite on hyväksytty Toholammin kaupunginhallituksessa 17.8.2026 § 6. Toholammin kunta ja Fu-Gen Oy laativat kaavahankkeesta kaavoitussopimuksen ja ennen kaavan hyväksymistä maankäyttösopimuksen.

Kunnanhallitus hyväksyi osallistumis- ja arviointisuunnitelman 14.09.2026 § 157. Kunnanhallitus päätti 9.11.2026 § 6 asettaa kaavaluonnoksen aineistoineen nähtäville. Samalla kunnanhallitus päätti, että osallistumis- ja arviointisuunnitelma päivitetään vastaamaan hankkeen ajantasaisia tietoja.

2. SUUNNITTELUALUE JA TIEDOT HANKKEESTA

2.1 Suunnittelun kohde

Suunnittelun kohteena oleva alue sijoittuu Tiilikkalan kylään seututien 775 (Kannustie) ja Oy Herrfors Ab:n 110 kV:n voimajohtolinjan väliselle alueelle. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 16,7 ha.

Seuraavissa kuvissa on esitetty suunnittelualueen sijainti.

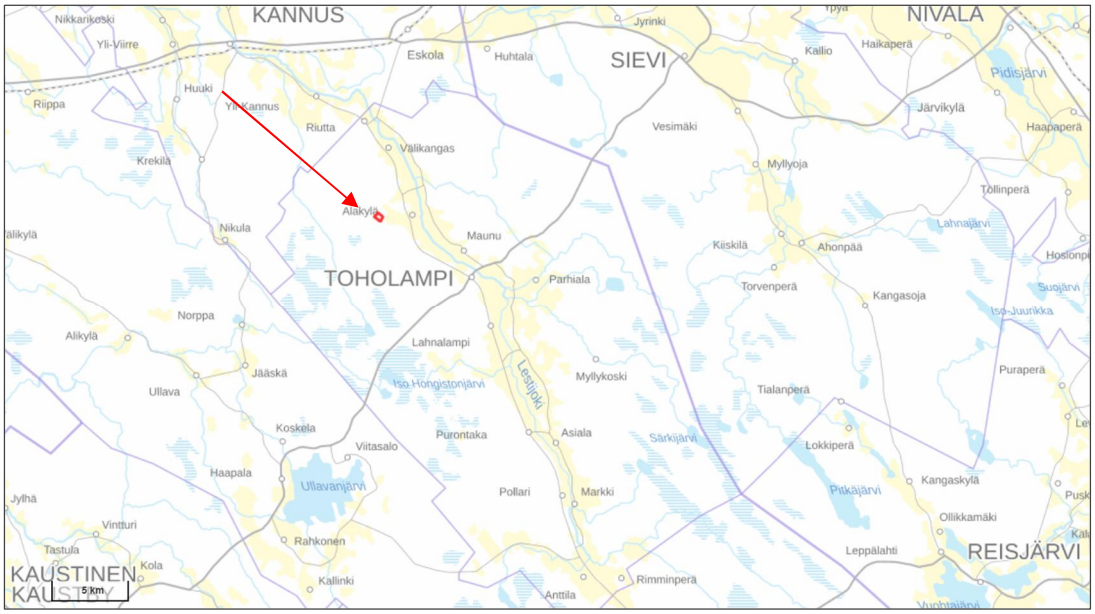

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti merkitty punaisella rajalla ja nuolella. (paikkatietoikkuna.fi 2026)

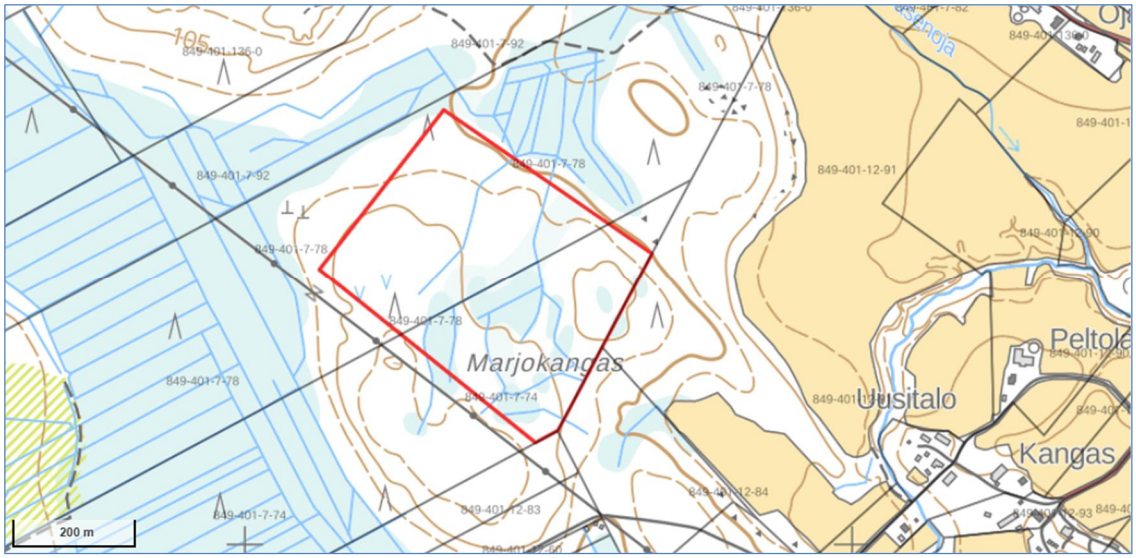

Kuva 2. Suunnittelualueen rajaus punaisella viivalla. Taustakartta © MML (paikkatietoikkuna.fi 2026)

3. SUUNNITTELUN TAVOITTEET

Suunnittelualueelle laaditaan Alueidenkäyttölain (AKL) mukainen asemakaava, joka ohjaa alueellaan rakentamista ja maankäyttöä. Asemakaava laaditaan alueelle, jolla ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa, joten asemakaavan laadinnassa otetaan soveltuvin osin huomioon myös AKL säädökset yleiskaavan sisältövaatimuksista.

Laadittavan asemakaavan keskeisenä tavoitteena on mahdollistaa Oy Herrfors Ab:n tulevaan sähköasemaan tukeutuvan sähköintensiivisen toiminnan sijoittuminen asemakaavoitettavalle alueelle. Fu-Gen Energia Oy suunnittelee alueelle noin 90 MW:n datakeskusta sekä akkuvarastoa. Hankkeesta on laadittu esiselvitys, jossa on selvitetty alueen lähtökohdat ja soveltuvuus datakeskustoiminnalle. Esiselvityksen tietojen perusteella alueella ei ole asemakaavasuunnittelua estäviä tekijöitä.

Suunnittelun tavoitteena on lisäksi varmistaa, että kaavassa osoitetuista toiminnoista ei aiheudu merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, jotka kohdistuisivat kaava-alueen luonnonympäristöön, eläimistöön ja linnustoon, ympäröivän alueen asukkaisiin, alueella harjoitettavaan maa- ja metsätalouteen tai muihin elinoloihin.

4. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

4.1 Suunnittelualueen nykytila

Toholammin Marjokankaan datakeskuksen suunnittelualue on nykyisin ojitettua metsätalousmaata. Alueen ympärillä on metsätalousmaata ja ojitettua suota, ja lisäksi lähiympäristössä idän ja pohjoisen suunnassa on peltoa lähimmillään n. 140 metrin päässä alueesta. Lähistöllä idän ja koillisen suunnassa on Alakylän Tiilikkalan kylän rakennuksia. Alue rajautuu lännessä Oy Herrfors Ab:n Ventusneva-Uusnivala – 110 kV:n sähkölinjaan. Lähimmillään asutusta sijoittuu noin 0,6 km etäisyydelle kaavoittavasta alueesta.

Suunnittelualueella ei sijaitse luonnonsuojelualueita. Lähin Natura 2000-verkostoon kuuluva alue sijaitsee noin 1,4 km päässä lounaassa (Ritaneva - Vipusalonneva – Märsynneva SPA/SAC FI1000014) sekä noin 2,2 km päässä idässä (Lestijoki SAC FI1000057). Suunnittelualueella tai sen lähistöllä ei sijaitse yksityisten mailla sijaitsevia luonnonsuojelualueita. Lähin yksityisessä omistuksessa oleva suojelualue on Ritaneva - Vipusalonneva – Märsynnevan Natura 2000-alueeseen kuuluva osa Märsynjärvestä n. 1,8 km päässä hankealueen rajasta.

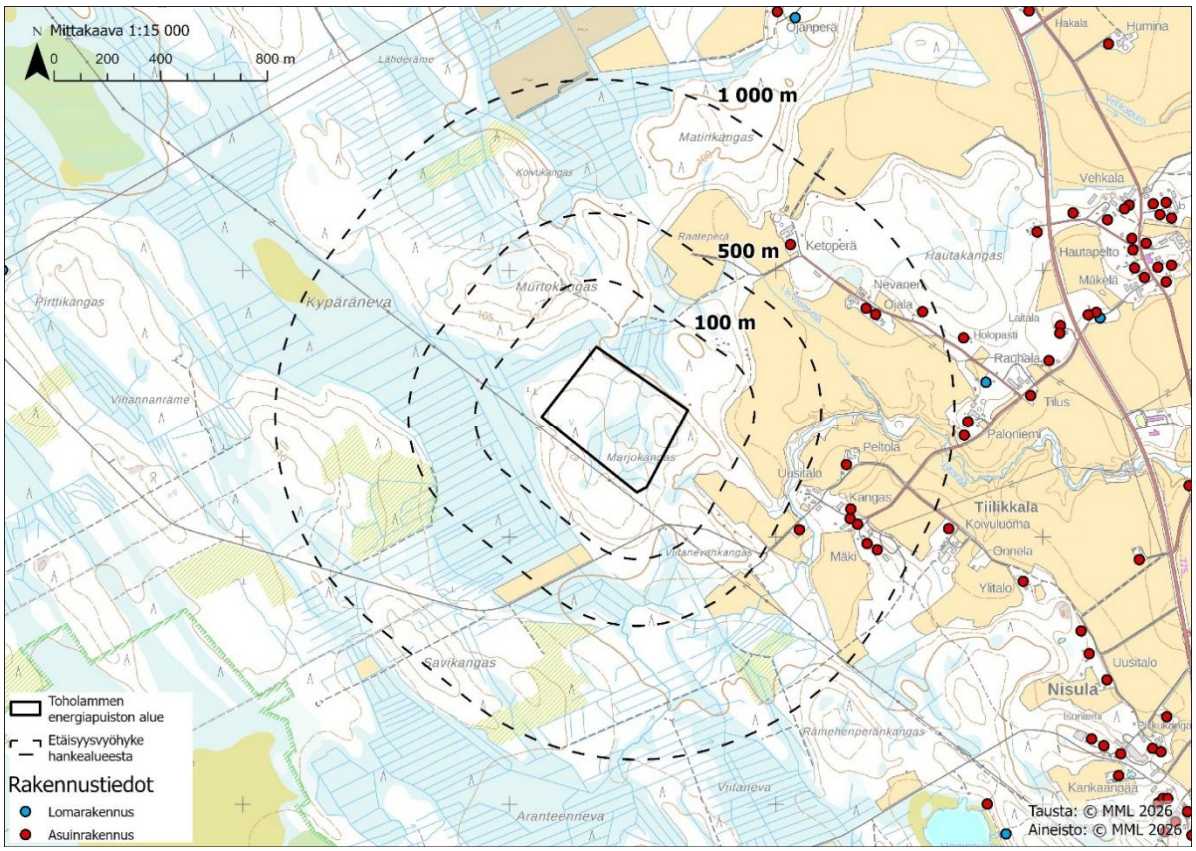

Kuva 3. Suunnittelualueelle lähimmät rakennukset ja niiden käyttötarkoitus.

4.2 Suunnittelujärjestelmä

Maankäytön suunnittelujärjestelmän lähtökohtana on tarkentuva suunnittelu, jossa valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä yleispiirteiset kaavat, eli maakuntakaava ja yleiskaava, ohjaavat yksityiskohtaisten asemakaavojen suunnittelua. Marjokankaan asemakaavan alueella ei ole yleiskaavaa, joten suunnittelua ohjaavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä maakuntakaava. Koska alueella ei ole yleiskaavaa, on asemakaavan laadinnassa otettava huomioon yleiskaavan sisältövaatimukset AKL 54 § ja 39 §:n mukaisesti.

- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat yleisiä tavoitteita ja periaatteita, jotka ohjaavat suunnittelua yleisellä tasolla.
- Maakuntakaavassa on osoitettu yleispiirteisesti alueidenkäytön ratkaisut, jotka kytkeytyvät valtakunnallisiin, maakunnallisiin ja seudullisiin maankäytön tarpeisiin.
- Yleiskaava ohjaa yleispiirteisesti kunnan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön kehittymistä siten, että erilaiset maankäytön intressit sovitetaan yhteen haitallisia vaikutuksia ehkäisten. Yleispiirteisen suunnittelun tarkoitus on myös ohjata maankäytön kehittymistä siten, että ratkaisuissa otetaan huomioon alueiden kehittyminen edelleen tulevaisuudessa.
- Asemakaava ohjaa suoraan rakentamista, ja sen perusteella voidaan myöntää rakentamisluvat Rakentamislain mukaisesti. Kaavassa osoitetaan alueen käyttö-tarkoitus/käyttötarkoitukset sekä mihin ja kuinka paljon alueelle saa rakentaa. Kaavaan voidaan sisällyttää rakentamista ohjaavia tarkempia määräyksiä.
- Rakentamislupa voidaan myöntää asemakaavan mukaiselle rakentamiselle.

4.3 Suunnittelutilanne

4.3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain (AKL, 132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on varmistaa

valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Valtioneuvosto on päättänyt valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017 (YM/2017/81). Valtioneuvoston päätös tuli voimaan 1.4.2018.

Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on muun muassa auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Tämän asemakaavan suunnitteluun vaikuttavat ainakin seuraavat valtakunnalliset alueiden-käyttötavoitteet:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Tehokas liikennejärjestelmä

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin. Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin. Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maan-puolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta. Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta. Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kauko-

kuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

4.3.2 Maakuntakaavat

Voimassa olevat maakuntakaavat

Kaava-alueella on voimassa Keski-Pohjanmaan maakuntakaava. Maakuntakaavoitus Keski-Pohjanmaalla on edennyt vaiheittain siten, että ensimmäinen vaihekaava vahvistettiin ympäristöministeriössä 24.10.2003, toinen 29.11.2007, kolmas 8.2.2012 sekä neljäs 22.6.2016. Viides vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 29.11.2021 § 30 ja tullut lainvoimaiseksi 3.1.2022.

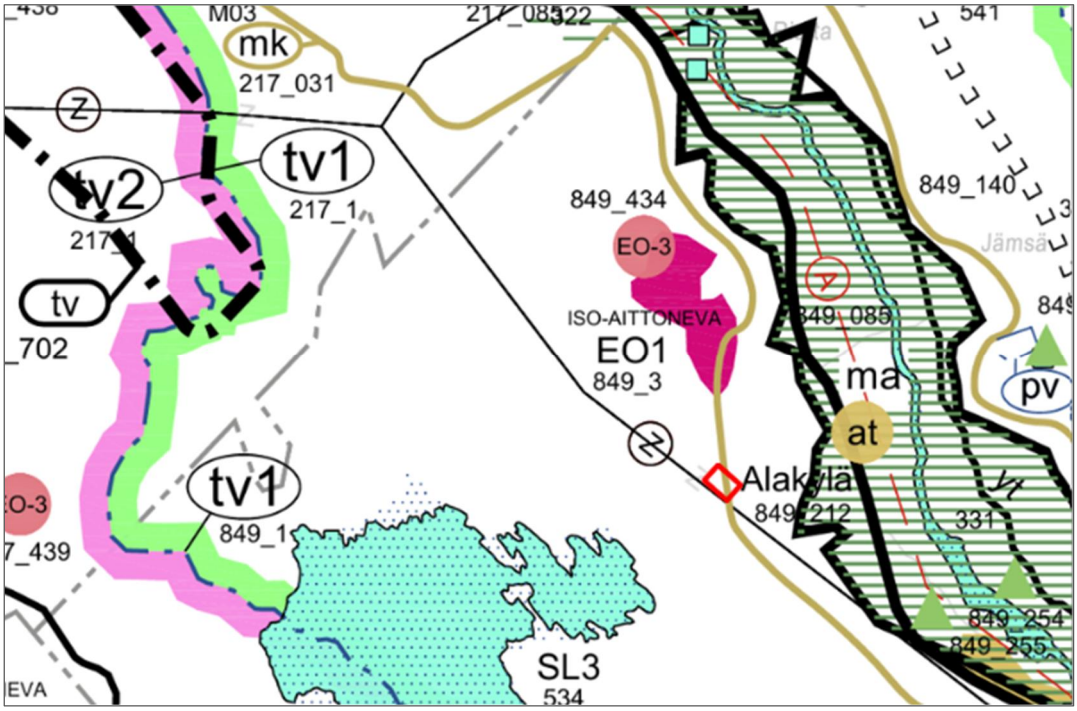

Kuva 4. Ote Keski-Pohjanmaan vahvistettujen vaihemaakuntakaavojen yhdistelmästä. Kaava-alue merkitty karttaan punaisella rajauksella. (Keski-Pohjanmaan liitto 2026)

Maakuntakaavassa suunnittelualueelle ja sen läheisyyteen sijoittuvat seuraavat merkinnät:

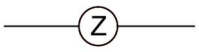	Pääjohto tai -linja
	Maaseudun kehittämisen kohdealue Lestijokivarsi M03 Maisemallisesti arvokkaiksi osoitettuja Lestijoen varsialueita tulee kehittää nykymuotoiset taloudelliset toiminnot turvaavista, luonnontaloudellisista lähtökohdista käsin. Erityishuomio tulee kiinnittää vesistön suojelullisten arvojen turvaamiseen, virkistyskäyttömahdollisuuksien parantamiseen, maisema- ja kulttuuriympäristön hoitoon sekä uudisrakentamisen sijoitteluun ja ulkonäköön. Kuntien tulee maankäyttö ja rakennuslain 5. luvun mukaisia yleiskaavoja, 7. luvun mukaisia asemakaavoja sekä 1 luvun 14 §:n mukaista rakennusjärjestystä laatiessaan huolehtia alueen ylikunnallisesti yhtenäisten suunnitteluperiaatteiden kehittämisestä sekä antaa tarpeen mukaan ohjeita ja määräyksiä em. Lähtökohtien toteuttamiseksi.
	Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Suunnittelumääräys:

	Alueiden käytön suunnittelussa tulee varmistaa maisema- ja kulttuuriarvojen sekä perinnebiotooppien ja muiden alueelle ominaisten luontoarvojen säilyminen alkutuotannon toiminta- ja kehittämisedellytyksiä vaarantamatta. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida alueen erityispiirteet ja tarpeen mukaan antaa niiden säilymisen turvaavia kaavamääräyksiä ja suunnitteluohjeita. Alueisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on otettava huomioon sekä Museoviraston että maakuntaliiton kanta asiaan. (kaava-alueen itäreunalla)
EO1	Turvetuotantoalue, nykyinen (EO1) (n. 300 metriä kaava-alueen pohjoispuolella)
EO-3	Kalliomurskeen ottoalue tai ottoon soveltuva alue. (n. 2,5 km kaava-alueen pohjoispuolelle)
	Natura 2000-verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue. Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynneva (n. 1,4 km päässä) Lestijoki (n. 2,5 km päässä)
SL3	Soidensuojeluohjelman mukaan perustettu tai perustettavaksi tarkoitettu luonnonsuojelualue. Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynneva (n. 1,5 km päässä)
S7	Koskiensuojelulain mukainen uusilta voimalaitoksilta suojeltu alue. Lestijoki (n. 2,5 km päässä)
at	Kylä. (Alakylä) (n. 2 km kaava-alueen itäpuolella)
st	Seututie tai pääkatu. (775 Himangalta Viitasaarelle) (n. 1,6 km kaava-alueen itäpuolella)
tv	Tuulivoimaloiden alue. (n. 6 km kaava-alueen luoteispuolella)

Vireillä olevat maakuntakaavat

Maakuntahallitus on päättänyt käynnistää 22.8.2022 56 § VI vaiheen maakuntakaavan. Keski-Pohjanmaan energiamurros ja ympäristövaihemaakuntakaavan. Keski-Pohjanmaan maakuntahallitus on 11.5.2026 hyväksynyt Keski-Pohjanmaan 6.vaihemaakuntakaavan luonnoksen asetettavaksi nähtäville. Keski-Pohjanmaan 6.vaihemaakuntakaavan kaavaluonnos ja valmisteluaineisto ovat olleet alueidenkäyttölain 62 §:n ja maankäyttö ja rakennusasetuksen 30 §:n mukaisesti nähtävillä 15.5.-15.6.2026.

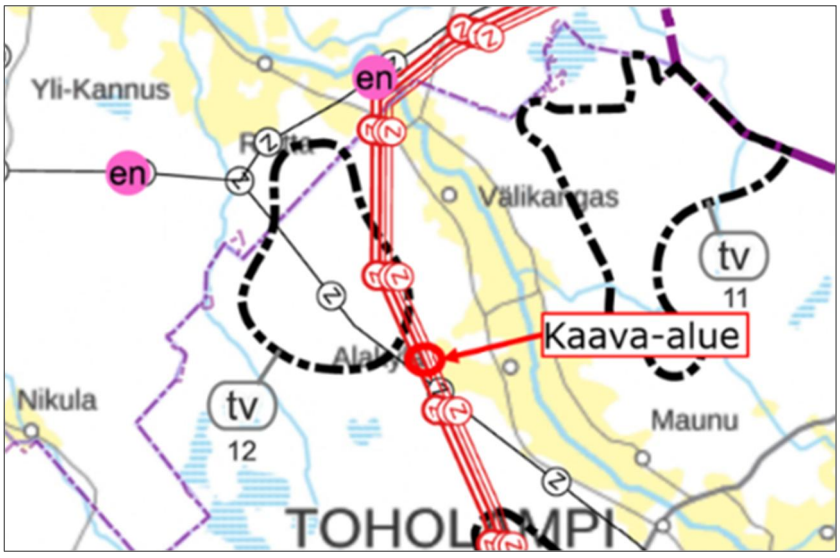

Kuva 5. Ote Keski-Pohjanmaan vaihemaakuntakaava VI luonnoksesta. (Keski-Pohjanmaan liitto 2026)

4.3.3 Yleiskaavat

Kaava-alueella ei ole voimassa olevaa osayleis- eikä yleiskaavaa. Lähimmät yleiskaava-alueet (kuva 6) ovat:

- Lestijokilaakson osayleiskaava n. 1,2 km päässä hankealueesta
- Kirkonkylän osayleiskaava 2010 n. 6 km päässä hankealueesta
- n. 7 km etäisyydellä eteläpuolella sijaitseva Länsi-Toholammin tuulipuiston osayleiskaava.
- n. 7 km etäisyydellä luoteispuolella sijaitseva Kuuronkallion tuulivoimapuiston osayleiskaava.

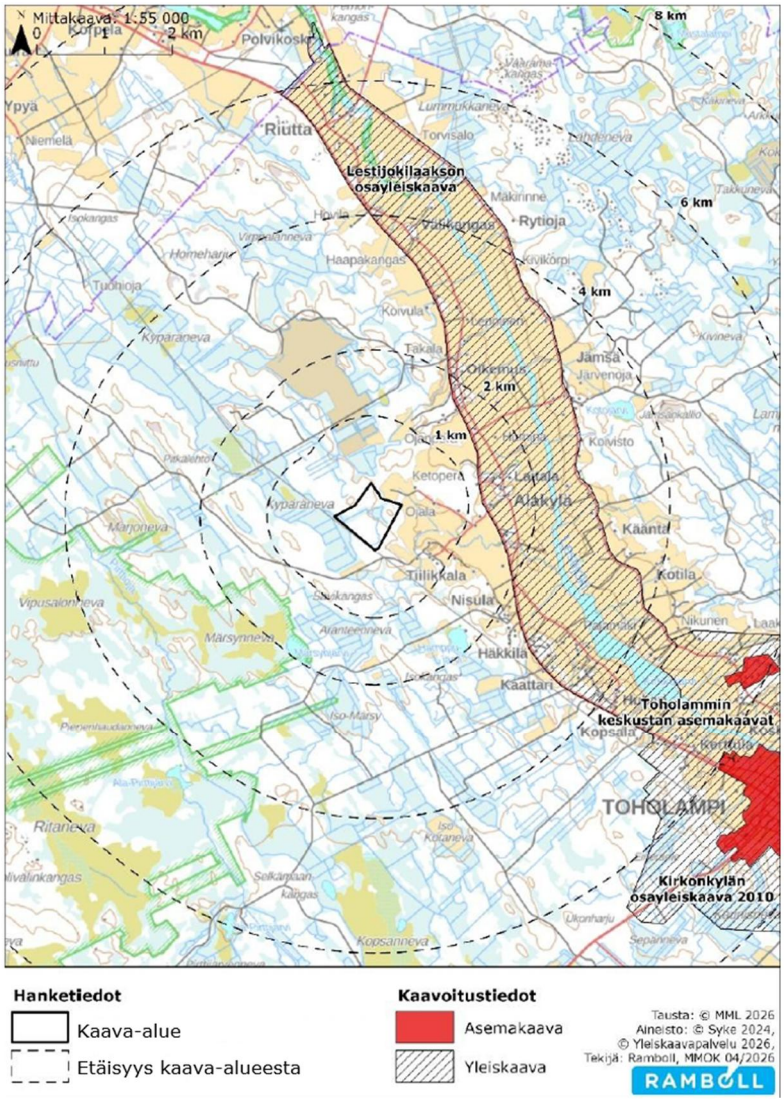

Kuva 6. Voimassa olevat osayleiskaavat kaava-alueen lähellä (Yleiskaavapalvelu 2026).

Välittömästi hankealueen länsi-, luode- ja pohjoispuolella on vireillä Pitkälehdon tuulivoimaosayleiskaava. Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa 16–18 tuulivoimalan ja aurinkopaneelien sekä niihin liittyvien huoltoteiden ja maakaapeleiden rakentaminen alueelle. Pitkälehdon YVA-selostus sekä kaavaluonnos ovat olleet nähtävillä lokakuussa 2024.

Hankealueen eteläpuolella n. 2 km päässä on vireillä Harjakankaan tuulivoimaosayleiskaavahanke. Harjakankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 23.1.-23.2.2026 välisen ajan.

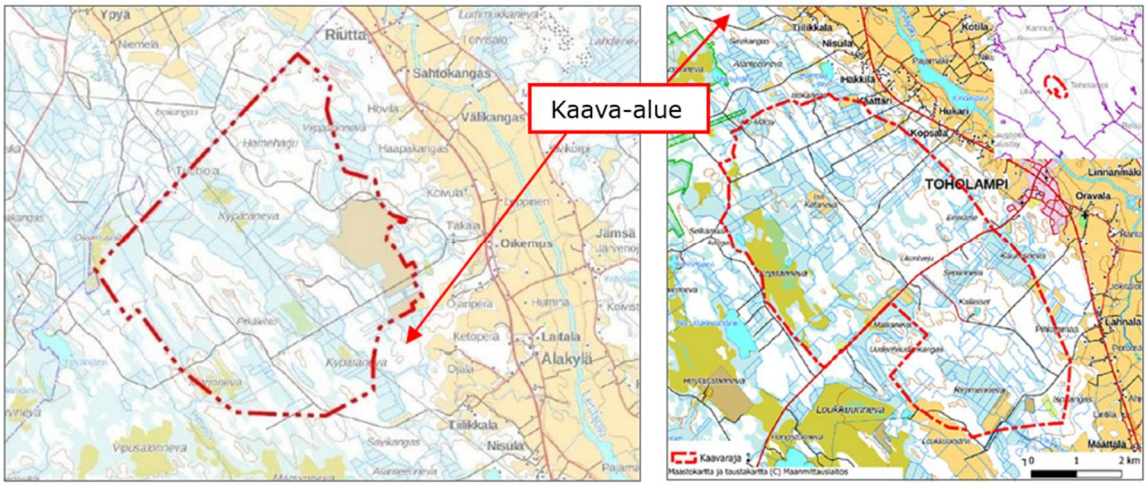

Kuva 6. ja 7. Kaava-alueen läheisyydessä vireillä olevien kaavojen Pitkälehdon tuulivoimaosayleiskaavan (vas.) ja Harjakankaan tuulivoimaosayleiskaavan (oik.) sijoittuminen suhteessa suunnittelualueeseen.

4.3.4 Asemakaavat

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia asemakaavoja. Lähin asemakaava-alue sijaitsee Toholammin keskustaajamassa n. 6 km päässä kaava-alueesta.

4.4 Liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin

4.4.1 Sähköinfrastruktuurihankkeet

Jylkkä-Alajärvi 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohanke

Kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj rakentaa uuden 2 x 400+110 kV siirtoyhteyden Kalajoen Jylkässä sijaitsevan sähköaseman ja Toholammin kuntaan rakennettavan Ullavan sähköaseman välille. Vuonna 2027 valmistuva hanke on osa Lakeuslinjaksi nimettyä voimajohtokokonaisuutta. Lakeuslinja vahvistaa sähkön siirtokapasiteettia ja mahdollistaa länsirannikon tuulivoimatuotannon siirtämisen. Osa Lakeuslinjasta on edennyt rakentamisvaiheeseen.

Ullavan sähköaseman ja Halsuan kuntaan rakennettavan sähköaseman välille rakennetaan yksi voimajohto. Ullavasta Alajärvelle kulkeva yhteys suunniteltiin kahtena voimajohtona, mutta tässä vaiheessa Fingrid toteuttaa ainoastaan läntisen voimajohdon.

Voimajohtohanke on käynyt läpi ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA), jossa yhteysviranomainen antoi perustellun päätelmänsä toukokuussa 2023. Ullavan sähköasemalle on myönnetty rakentamislupa ja rakennustyöt ovat käynnistyneet.

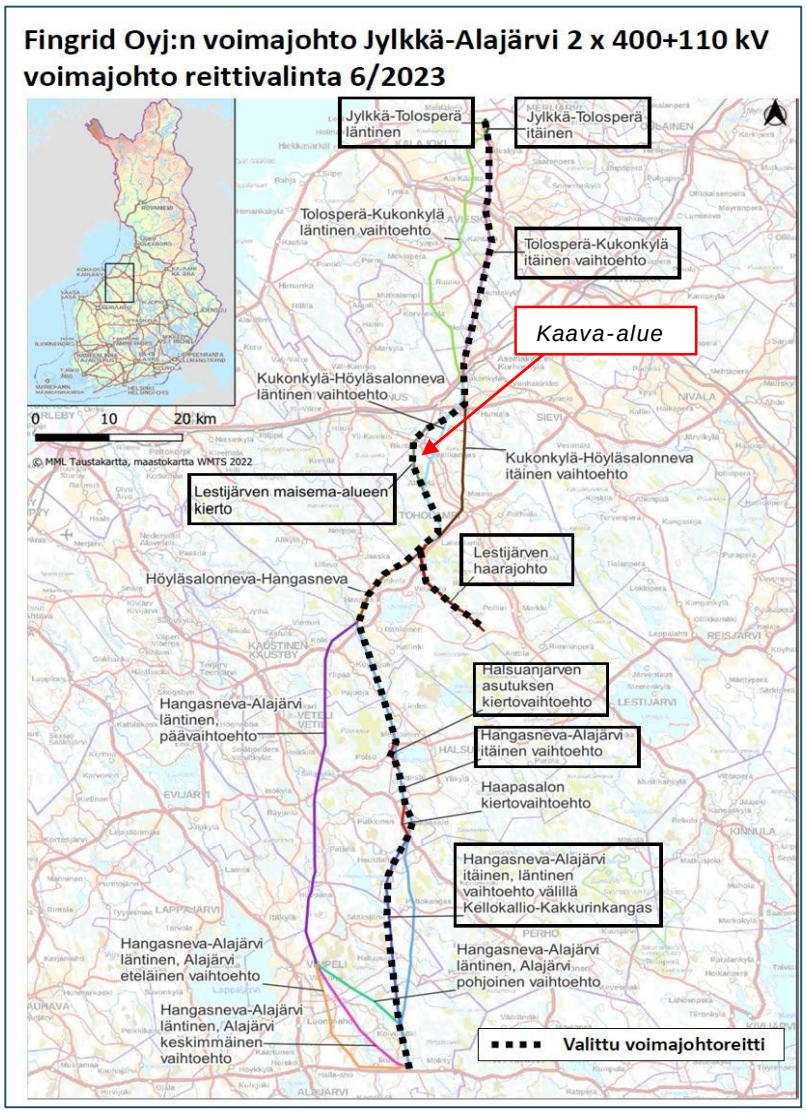

Kuva 8. Fingridin Lakeuslinjan reitti. Marjokankaan kaava-alue on merkitty karttaan punaisella nuolella. Lähde Fingrid.

Herrforssin sähköasema

Herrfors Oy:n uuden 110 kV:n sähköaseman hanke sijoittuu Marjokankaan asemakaavan suunnittelualueen viereen sen eteläpuolelle.

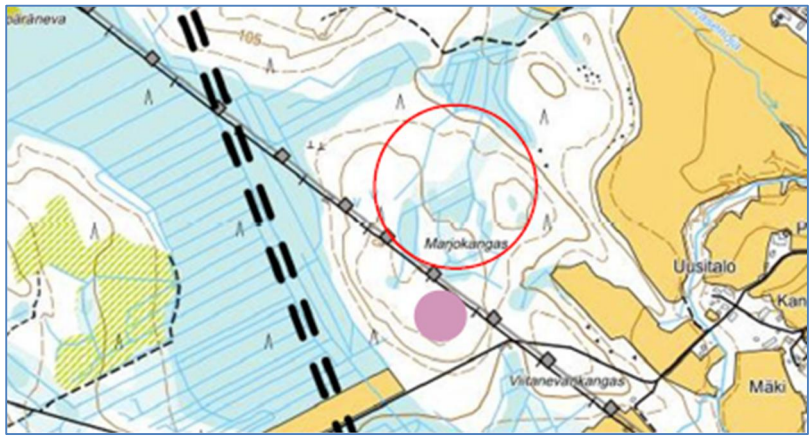

Kuva 9. Herrforsin uuden sähköaseman likimääräinen sijainti suunnittelualueen vieressä (violetti alue) sekä Fingridin suunnitellun Lakeuslinja reitti. Suunnittelualue merkitty punaisella ympyrällä.

4.4.2 Lähialueen tuulivoimahankkeet

Alueen vieressä on vireillä Pitkälehdon tuulivoimahanke ja n. 2 kilometrin etäisyydellä Harjakankaan tuulivoimahanke.

Suunnittelualueen ympäristöön sijoittuvat tuulivoima- ja energiainfrastruktuurihankkeet on esitetty kuvassa 10.

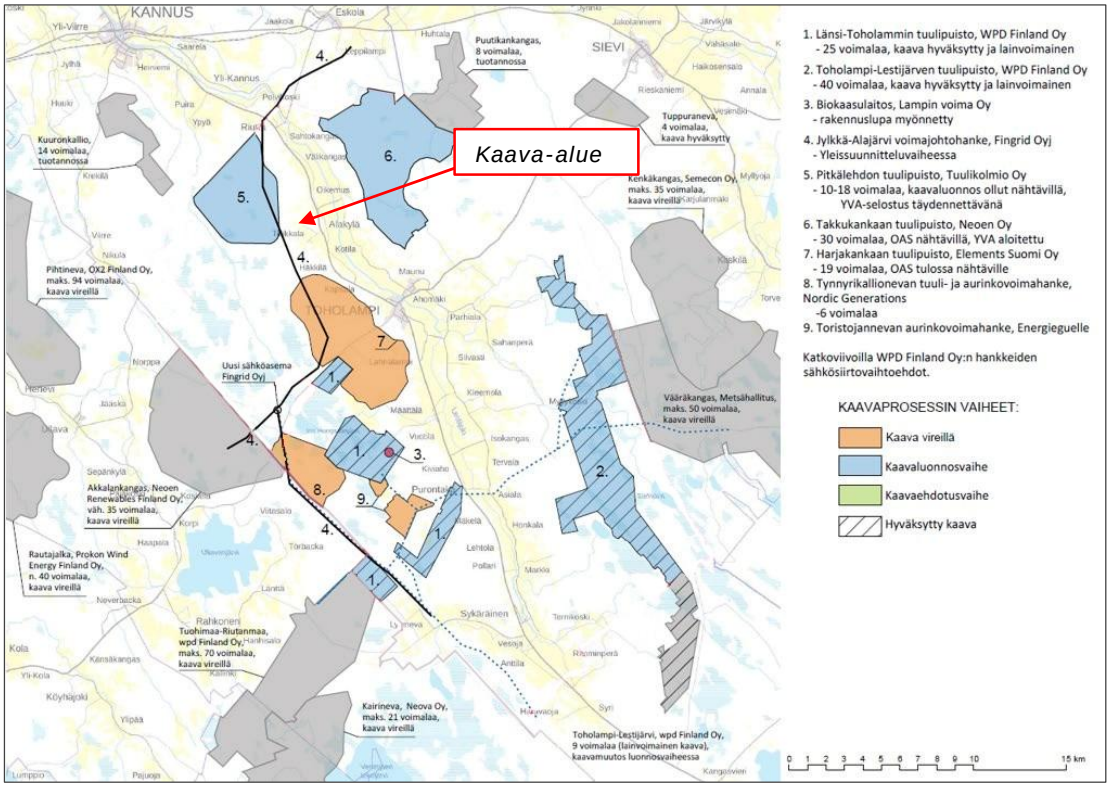

Kuva 10. Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvat muut hankkeet. Suunnittelualueen sijainti osoitettu punaisella nuolella (kartta Plandea Oy).

5. LAADITTAVAT SELVITYKSET JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

5.1 Laadittavat selvitykset ja suunnitelmat

Alueidenkäyttölain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun. Vaikutusten arviointi perustuu alueella tehtyihin tutkimuksiin ja selvityksiin, jotka tulee laatia koko siltä alueelta, johon kaavalla arvioidaan olevan vaikutuksia. Koska asemakaava laaditaan alueelle, jolla ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa, huomioidaan selvityksissä myös yleiskaavan sisältövaatimukset (AKL 39 §) soveltuvin osin.

Hankkeessa on laadittu tai tullaan laatimaan mm. seuraavat suunnittelualueen kaavoituksessa huomioitavat selvitykset:

- Rakentamisen sijoittamisluvan selvitys Toholammin Marjonkankaan datakeskushankkeelle. Ramboll Finland Oy 2026
- Hankealueen luontoselvitys. Essnature 2026
- Melumallinnus. Ramboll Finland Oy 2026
- Hulevesiselvitys. Ramboll Finland Oy 2026
- Viitesuunnitelma. Ramboll Finland Oy 2026
- Havainnekuvat ja alueleikkauskuva maisemavaikutusten havainnollistamiseksi. Ramboll Finland Oy 2026
- Selvitys valokuituyhteyden saatavuudesta. Ramboll Finland Oy 2026
- Arkeologinen selvitys. Mikroliitti Oy 2026

Asemakaavatyössä on hyödynnetty alueelle aiemmin muissa hankkeissa laadittuja selvityksiä:

- Fingrid Oyj Jylkkä-Alajärvi voimajohtohankkeen yhteydessä on laadittu ympäristövaikutusten arviointiselvitys, joka kattaa osan suunnittelualueesta. Liityntäjohtojen alueelle on laadittu luontoselvityksiä sekä erillisiä YVA-menettelyjä.
- Pitkälehdon tuulivoimahankkeiden julkiset luontoselvitykset (2022-2023) ja Natura-arviointi (2024).
- Keski-Pohjanmaan viherrakenneselvitys. Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaava. Keski-Pohjanmaan liitto 2024
- Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaavan Natura-arviointi ja Natura-alueiden kohdekortit. Ramboll Finland Oy 2026.
- Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakunta kaavaluonnoksen tuulivoima-alueiden maisemavaikutusten arviointi, Ramboll Finland Oy 2025

5.2 Arvioitavat vaikutukset

Alueidenkäyttölain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

AKL 9 §:n ja MRA 1 §:n mukaisesti vaikutuksia arvioidaan suhteessa:

1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön (sis. meluvaikutukset),
2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon,
3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin,
4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen,
5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön,
6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

Ympäristövaikutuksia selvitettäessä painopiste asetetaan merkittäviksi arvioituihin ja koettuihin vaikutuksiin. Vaikutukset voivat olla joko myönteisiä tai kielteisiä. Marjokankaan asemakaavahankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa kaavoituksen kannalta keskeisimpiä selvitettäviä vaikutuksia ovat:

- vaikutukset maisemaan
- vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen (meluvaikutukset)
- vaikutukset lähimpiin Natura-alueisiin
- yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kuten 400 kV voimajohtohankkeen kanssa

6. KAAVAPROSESSI JA VUOROVAIKUTUS

6.1 Kaavaprosessin eteneminen

Toholammin kunnanhallitus on päättänyt aloittaa Marjokankaan datakeskuksen asemakaavan laatimisen 17.8.2026 § 6. Kaavan vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta tiedotetaan yhtä aikaa kaavaluonnoksen kanssa marraskuussa 2026. 9.10.2026. järjestettiin alueidenkäyttölain 66 §:n mukainen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu. Kaavaluonnos ja siihen liittyvät aineistot asetetaan nähtäville 19.11.-21.12.2026 valmisteluvaiheen mielipiteen kuulemista varten ja pyydetään viranomaisten lausunnot. 26.11.2026 järjestetään yleisötilaisuus.

Luonnosvaiheen palautteen pohjalta laaditaan asemakaavaehdotus, joka asetetaan aikataulun mukaisesti nähtäville alkuvuodesta 2027 ja siitä pyydetään viranomaisten lausunnot. Tavoitteena on, että asemakaava saatetaan kunnan hyväksymiskäsittelyyn keväällä 2027. Asemakaavan hyväksyy Toholammin kunnanvaltuusto. Asemakaavan hyväksymisen jälkeen voidaan datakeskukselle hakea rakentamislupa. Rakentaminen voisi tällöin alkaa vuoden 2028 aikana, jolloin datakeskus ja mahdolliset akkuvarastot voitaisiin ottaa käyttöön arviolta vuoden 2029 aikana.

Asemakaavan päävaiheet ja alustava aikataulu on esitetty alla (Kuva 11).

Alustava aikataulu	Kaavoituksen vaiheet
9–10/ 2026	*Aloitusvaiheessa* kaavan vireilletulosta tiedotetaan lehdessä ja kunnan kotisivuilla (AKL 63 §). Osalliset voivat ottaa kantaa esillä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan antamalla siitä kommentteja yhteyshenkilöille. OAS pidetään nähtävillä kaavaehdotuksen nähtäville asettamiseen asti.
10–12/ 2026	*Valmisteluvaiheessa* laaditaan asemakaavan vaikutusten arviointiin tarvittavat selvitykset. Kaavaluonnos asetetaan yleisesti nähtäville (AKL 62 §, MRA 30 §), jolloin suunnitelmaan voi tutustua ja siitä antaa suullisia tai kirjallisia mielipiteitä kuulutuksessa mainitulla tavalla. Mielipiteiden tekotapa ja jättöpaikka ilmoitetaan kuulutuksessa. Viranomaisilta ja yhteisöiltä pyydetään lausunnot.
2–3/2027	*Ehdotusvaiheessa* kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville AKL 65§:n ja MRA 27§:n mukaan yhdeksi kuukaudeksi. Tällöin osallisilla on mahdollisuus antaa kaavaehdotuksesta kirjallinen muistutus kuulutuksessa mainitulla tavalla. Samalla lähetetään lausuntopyynnöt eri viranomaisille. Kun kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävänä ja sitä koskevat muistutukset ja lausunnot saatu, kunta lähettää perustellun vastineen niille muistutuksen tehneille, jotka ovat osoitteensa ilmoittaneet.
4–5/2027	*Hyväksymisvaiheessa* kaavaehdotus käsitellään kunnanhallituksessa ja sen jälkeen kunnanvaltuustossa. Valtuusto tekee hyväksymistä koskevan päätöksen AKL 52 §:n mukaisesti. Kaavan hyväksymisestä ilmoitetaan AKL 67 § ja MRA 94 § mukaan. Kaavan lähettämisestä tiedoksi on säädetty MRA 95 §.
Alueidenkäyttölain 188 §:n mukaan asemakaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen siten, kun kuntalaissa säädetään.	

Kuva 11. Asemakaavoituksen päävaiheet ja alustava aikataulu.

6.2 Viranomaisyhteistyö

Kaavoitusta ohjaavat kunnan ja valtion viranomaiset neuvottelujen, työpalavereiden, lausuntomenettelyjen ja päätöksenteon avulla.

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma lähetetään viranomaisille tiedoksi.
- Järjestetään viranomaisneuvottelu aloitusvaiheessa ennen kaavaluonnoksen nähtäville asettamista. Tarvittaessa voidaan järjestää myös muita viranomais- ja/tai työneuvotteluita.
- Kaavaluonnoksesta ja -ehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja yhteisöiltä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.
- Kaavan hyväksyy kunnanvaltuusto kunnanhallituksen esityksestä ja hyväksymisaineisto tarvittavine liitteineen lähetetään Lupa- ja valvontavirastoon.
- Voimaan tullut kaava on lähetettävä Maanmittauslaitokselle, maakunnan liitolle, kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle sekä tarpeen mukaan muille viranomaisille.
- Lupa- ja valvontavirastolle on lähetettävä ilmoitus kaavan voimaantulosta.

6.3 Tiedottaminen ja vuorovaikutus

Asemakaavoituksen vaiheista, kuulemistilaisuuksista, mahdollisuuksista mielipiteen esittämiseen sekä luonnoksen ja ehdotuksen nähtävillä olosta tiedotetaan seuraavilla tavoilla:

- Toholammin kunnan internetsivuilla ja tiedotteena Lestijoki-lehdessä
- Kirjeitse kaava-alueen ja alueen naapurikiinteistöjen maanomistajille (luonnos- ja ehdotusvaiheessa)

Viralliset kuulutukset julkaistaan Lestijoki-lehdessä sekä kaupungin internet-sivuilla www.toholampi.fi/kuulutukset.

Alueen asemakaavoitukseen voi osallistua ja toimia vuorovaikutuksessa mm. toimittamalla mielipiteen kaavaluonnoksesta ja muusta valmisteluaineistosta nähtävilläolon aikana, kirjoittamalla muistutuksen kaavaehdotuksesta nähtävilläolon aikana tai ottamalla suoraan yhteyttä kaupungin tai konsultin edustajiin.

6.4 Osalliset

Osallisia ovat vaikutusalueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §).

Alueidenkäyttölaki edellyttää vuorovaikutusta kaavaa valmisteltaessa. Osalliset voivat ottaa kantaa kaavoitukseen sen eri vaiheissa.

Osallisia ovat (AKL62 §):

- alueen maanomistajat
- ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa
- ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään
    - Toholammin kunnan eri hallintokunnat
    - Lupa- ja valvontavirasto
    - Pohjanmaan elinvoimakeskus
    - Oy Herrfors Ab
    - Keski-Pohjanmaan liitto
    - K. H. Renlundin museo
    - Keski-Pohjanmaan pelastuslaitos
    - Fingrid Oyj
    - Verkko Korpela Oy
    - Toholammin vesihuolto Oy
    - Metsähallitus
    - Teleoperaattorit
    - Toholammin Alakylän nuorisoseura ry
- Muut osalliset ja osalliseksi ilmoittautuvat

7. YHTEYSTIEDOT

Kaavoitustyötä ohjaa Toholammin kunta. Kaavakonsulttina toimii Ramboll Finland Oy.

Suunnittelutyöhön liittyviä lisätietoja saa Toholammin kunnan teknisesta toimesta tai Rambollin yhteyshenkilöiltä.

Toholammin kunta Lampintie 5 69300 Toholampi www.toholampi.fi Kunnanjohtaja Juho Niemelä +358 40 150 5207 juho.niemela@toholampi.fi Tekninen johtaja Mikko Polet +358 40 150 5302 mikko.polet@toholampi.fi	Ramboll Finland Oy Kauppatori 1-3 F 60100 SEINÄJOKI Marketta Nummijärvi Johtava asiantuntija +358 44 4913647 marketta.nummijarvi@ramboll.fi Fu-Gen Energia Oy (hanketoimija) Seppo Tupeli (+358) 40 550 5420 Vadbäckeninmutka 12, 68800 Kolppi s.tupeli@fu-gen.com

Tietoa kaavoituksesta on saatavissa myös kunnan internet-osoitteesta www.toholampi.fi